

KONYA CUMHUR YET BA SAVCILINA

KAYETÇİLER: 1. Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası
2. Selma Atabey
3. Pınar Çel
4. Gönül Adıbelli
Ortak Adres: Necatibey Caddesi 82/4 Kızılay/Ankara

VEKİL : Av. Linda Sevinç Hocaoğulları

ÜPHELİ : Hasan Hüseyin Uysal (Konya Numune Hastanesi Başhekim Yardımcısı)

SUÇ : Halkı kin ve dümanlıca tahrik veya alaya (TCK md.216) , Görevi kötüye kullanma (TCK md. 257)

SUÇ TARİHİ : 19 Mayıs 2022

AÇIKLAMALAR:

OLAYLA İLGİLİ AÇIKLAMALAR

1. Üpheli Hasan Hüseyin Uysal Konya Numune Hastanesi Başhekim Yardımcısıdır. Kamu görevini sürdüren Hasan Hüseyin Uysal'ın kamuoyuna yaptığı açıklamalar, kişisel sosyal medya hesaplarından yaptığı paylaşımlar, yürüttüğü kamusal hizmet gözetimine alındığında daha hızlı yayılmakta ve etki doğurabilmektedir.

Üpheli 19 Mayıs 2022 tarihinde kişisel twitter hesabında yaptığı paylaşımda:

"Toplumun en zayıf yanı da en kuvvetli yanı da kadın.Konya'da bile göbeği, göğüslerinin yarısı, omuzları, bacak uyluunun % 80'i açık tipler türedi. Bu tehir, 'beden görseli satma' de il mi? Beden satmaya giden yol,fa.. elik yolu de il mi? Cariyeler örtünmezmi . Cariye mi bunlar!" ekindeki ifadesiyle kadınların giyimi nedeniyle hedef göstermektedir.

Tepkiler üzerine bu paylaşımı silen UYSAL twitter hesabından yaptığı açıklamada:

"Çok seviyesiz yorumlar gelmiş o yüzden yorumları kapattım. Her açık f..... demedim. Tehirci psikolojiye ve bunun varabileceği sonuca iaret ettim. Biraz salıklı dünülse, daha insanî de erlendirmeler çıkardı ortaya. Yazık, delikanlı erkeklerin ruhsal savrulmalarını dünün yok"Her açık f..... demedim. Tehirci psikolojiye ve bunun varabileceği sonuca iaret ettim. Biraz salıklı dünülse, daha insanî de erlendirmeler çıkardı ortaya. Yazık, delikanlı erkeklerin ruhsal savrulmalarını dünün yok"

ifadelerine yer vermektedir. *Bu tehir, 'beden görseli satma' de il mi? Beden satmaya giden yol, fa.. elik yolu de il mi?* diyerek kadınları giyim kıyafetlerine göre ayırtmış, kadınları hedef göstermiş, açık giyinmenin *"varabileceği sonuç"* ve *"delikanlı erkeklerin ruhsal savrulmaları"* ifadeleriyle bir kez daha kadınlara yönelik iddeti me rula tırma çabasına girmiştir.

2. Müvekkil Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) 4688 sayılı yasa kapsamında faaliyet yürütmekte olup sağlık ve sosyal hizmetleri kolunda örgütlüdür. Müvekkil 25077 üyesi olan müvekkil sendikanın üyelerinin yarısından fazlası kadındır.

Müvekkil Selma Atabey SES E Genel Başkanıdır. Müvekkil Pınar Çel SES Genel Sekreteridir. Müvekkil Gönül Adıbelli ise SES Genel Kadın Sekreteridir.

4688 Sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 19. maddesinde Sendika ve Konfederasyonlarının yetki ve faaliyetleri düzenlenmektedir. 19. Maddede sendika ve konfederasyonların kuruluş amaçları doğrultusunda toplumsal cinsiyet eşitliğini gözeterek faaliyette bulunacakları belirtilmektedir

Müvekkil Sendika Tüzü'nün sendikanın amaçlarını düzenleyen 2. maddesinin:

a fıkrasına göre: Çalışma hayatı ve hayatın diğer alanlarında üyelerinin ve tüm çalışanların ekonomik, demokratik kültürel, mesleki, hukuksal, özgül haklarını ve çıkarlarını korumayı ve geliştirmeyi,

b fıkrasına göre: Evrensel insan hakları normlarına dayanan ve uluslararası hukuk ve sözleşmelerden doğan bütün hak ve özgürlüklerin eksiksiz ve tam geçirilmesini,

e fıkrasına göre: Sağlık ve sosyal hizmetlerin geliştirilme hakkı, devletin görevi olarak kabul edilmesini, bu hizmetlerde kar paylaşımının ortadan kaldırılmasını, hizmet kolunda planlamadan uygulamaya kadar tüm faaliyetlere, tüm sağlık ve sosyal hizmet emekçilerinin söz ve karar sahibi olarak etkin ve demokratik katılımını sağlamayı,

f fıkrasına göre: Cinsiyet ayrımcılığının karşı çıkılarak, baskı çalışmaya dönüşmesi üzere toplumsal yaşamın her alanında cinsiyetler arası eşitlik ve özgürlüğün ortadan kaldırılması için mücadele etmeyi ve kadınların sendikalaşma ve aktif katılımının sağlanmasını,

Amaçlar;

Sendika Tüzü'nün genel kadın sekreterinin görev ve yetkilerini düzenleyen 24. maddesinde; özel ve kamusal alanda var olan cinsiyetçi politika ve uygulamaları saptayarak çözüm önerileri geliştirmek; Cinsiyet eşitliğine yönelik politikalar geliştirilerek bunları sendikal politikaların bir parçası haline getirmek için özgün bir çalışma yürütmek kadın sekreterinin görevleri arasında yer almaktadır.

Müvekkil sendika ilgili mevzuat kapsamında yürüttüğü çalışmalarda ayrımcılığa karşı besleyen her türlü uygulamaya, kadına yönelik iddiate karşı mücadele etmektedir.

Müvekkil sendikanın örgütlü olduğu yerlerinden birinde idareci konumunda bulunan üyelerinin açıklamalarından müvekkil sendika üyeleri doğrudan etkilenmekte, kadın üyeler giyim biçimleri ve yaşam tarzları nedeniyle iddetin hedefi haline getirilmektedir. Bu açıklamardan toplumun diğer üyeleri de haberdar olarak açıklanacak üzere etkilenmektedir. Bu nedenle bu suç duyurusu zorunlu hale gelmiştir.

3. Bilindiği üzere Türkiye'de kadınlar yaygın olarak toplumsal cinsiyet temelli iddiate maruz kalmaktadır. Kadına yönelik iddet kadınların giyim kuşamları, davranışları gerekçe gösterilerek mevrulaştırılmaya çalışılmaktadır. Din, gelenek, görenek, toplum kuralları, ahlak gibi gerekçelerle kadınların yaşam tarzına, özgürlüklerine müdahale edilmekte, kadınlar bu gerekçelerle ayrımcılığa maruz kalmaktadır. Kadınlar kendilerine dayatılan biçimlerde giyinmediklerinde davranmadıklarında ise iddiate maruz kalmaktadırlar. Kadınların giyimleri nedeniyle maruz bırakıldıkları saldırılarla ilgili hızlı bir arama yapıldığında :

12 Eylül 2016'da Abdullah Çakıroğlu'nun İstanbul Çekmeköy'de ortogiydi gerekçesiyle hemire Ayegül Terzi'ye tekme atarak saldırdı ; (<https://m.bianet.org/bianet/toplumsal-cinsiyet/180130-sortlu-kadina-saldiran-cakiroglu-ikinci-kez-tutuklandi>)

14 Haziran 2017'de stanbul Pendik'te 21 ya ndaki bir kadının minibüste ‘ ort’ giydi i bahanesiyle darp edildi i ve sözlü iddete maruz kaldı ı;
(<https://gazetekarınca.com/sort-giyen-kadina-siddet-uygulayan-saldirgan-hakkinda-11-yil-hapis-istendi/>)

30 Haziran 2017'de stanbul-Eminönü'de bir kadın “üstüne ba ma dikkat et, milleti azdırıyorsun” gibi ifadelerle sözlü saldırıya u radı;
(<https://www.cumhuriyet.com.tr/haber/eminonude-sozlu-saldiriya-ugrayan-kaymaccidan-kadinlara-cagri-lutfen-susmayin-biz-et-parcasi-degil-insaniz-771366>)

14 Temmuz 2020'de Yalova'da, ODTÜ ö rencisi kadının, ort giydi i için darp edildi i;
(<https://www.odatv4.com/guncel/sort-giydigi-icin-dovulen-kadin-sen-bunu-giyemezsin-ben-sana-karisirim-dedi-14072029-187562>)

1 Haziran 2021'de Diyarbakır'da ekmek almak için evinden çıkan genç kadının kıyafeti nedeni ile bir ahıs tarafından darp edildi i;
(<https://www.ntv.com.tr/turkiye/diyarbakirda-yolda-yuruyen-genc-kiz-kiyafeti-nedeniyle-saldiriya-ugradi,d0kWHNoRs0qLGODVXPu4yg>)

29.06.2021'de stanbul Fikirtepe'de sokakta ortla yürüyen bir kadının bu gerekçeyle bir adamın sözlü müdahalesine maruz kaldı ı;
(<https://www.sondakika.com/haber/haber-sort-giyen-genc-kiza-sokakta-sozlu-saldiri-14233576/>)

24 ubat 2022'de Zafer Bozkurt, tayt giydi i gerekçesiyle e ini öldüresiye dövdü ü;
https://www.medyatava.com/haber/yine-bir-erkek-siddeti-esini-tayt-giydigi-icin-bu-hale-getirdi-saldirgan-es-serbest-sultangazide-yasayan-zafer-bozkurt-esi-esra-bozkurtu-olduresiye-dovdu_247399

30 Mayıs 2022'de Ba iskele sahilde bulunan bir kafede genç bir kadının arkada ıyla birlikte gitti i kafede bir çalı an tarafından ort giymelerinin uygun olmadı mın belirterek kafeden çıkarıldıkları;
(<https://www.seskocaeli.com/haber/10433793/sort-giyen-musteriyi-kovdular>)

görülmektedir.

Türkiye’de Kadına Yönelik Aile içi iddet Ara tırmasına göre "kıyafete karı ma" %34'lük bir oranla erkeklerin kadınların hayatını kontrol etmeye yönelik davranı ları arasında yaygın bir davranı tır. (2013-2014, Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, ASPB sf.21) (<http://aihmiz.org.tr/aktarimlar/dosyalar/1428409374.pdf>)

Kadınların nasıl giyinmeleri gerekti ine dair söylem hangi gerekçeden beslenirse beslensin, yukarıdaki örneklerden de görüldü ü üzere, sonucu kadına yönelik iddet olmaktadır.

üphelinin "açık" giyinenlere yönelik "*Bu te hir, 'beden görseli satma' de il mi? Beden satmaya giden yol, fa.. elik yolu de il mi?*" ekindeki kamuya açık beyanı, payla ımın silme gerekçesini açıklarken "*bunun varabilece i sonuç*" veya "*delikanlı erkeklerin ruhsal savrulmaları*" ifadeleri açıkça kadınların ya am tarzına müdahale eden, kadına yönelik iddeti iddeti me rula tıran ifadelerdir.

Nitekim yukarıda haber linkleri verilen iddet olaylarında faillerin savunmaları kadınların

nasıl giyinmesi gerektiği ön kabulüne, kadınların nasıl giyinebileceğini söyleme hakkını kendinde/erkeklerde görmeye ve bu gerekçeyle kadına müdahale etme hakkını kendinde/erkeklerde görmeye dayanmaktadır.

Üphelinin kamusal konumu, kadın sağlık personeli üzerindeki idareci yetkisi, sağlık hizmeti i leyiindeki, sunumundaki yöneticilik pozisyonu de erlendirildi inde üphelinin sözlerinin iddeti me rula tırma ve ayrımcılık noktasında etkisi olmaktadır.

Üphelinin konumu ve paylaşımlarının içeriği de erlendirildi inde ifadelerini ifade özgürlüğü kapsamında de erlendirmek mümkün de ildir

4. Türkiye'nin de taraf olduğu Birleşmiş Milletler Kadına Yönelik Her Türlü Ayrımcılığın Tasfiyesi Sözleşmesi (CEDAW) din, örf, adet, gelenek hukuku ile ekillenen -ve bu bahanelerle sürdürülmeye çalışılan- sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasal ayrımcılığın ortadan kaldırılmasını amaçlamaktadır.

CEDAW'ın 5. Maddesi, sözleşmeye taraf devletlere "*her iki cinsten birinin a a ı veya üstün olduğu veya erkekler ile kadınların basamaklıp rollere sahip oldukları dü üncesine dayanan bütün önyargılar ve gelenekler ile her türlü uygulamayı tasfiye etmek amacıyla erkeklerin ve kadınların sosyal ve kültürel davranış tarzlarını de i tirmek...*" görevini yüklemektedir.

CEDAW 35 Nolu Genel Tavsiye Kararının ilgili maddelerine bakacak olursak:

"10. Komite, kadınlara yönelik toplumsal cinsiyete dayalı iddeti, kadınların erkeklere kıyasla ikincil konumlarını ve basamaklıp rollerini kalıcı hale getiren temel sosyal, siyasi ve ekonomik araçlardan biri olarak görmektedir. Komite, bu çalışmaları boyunca, bu iddet türünün gerçek kadın-erkek e itli inin sa lanması ve kadınların Sözleşme ile güvence altına alınan insan haklarından ve temel özgürlüklerden faydalanmaları önünde önemli bir engel olduğunu açıkça ortaya koymuştur."

"14. Toplumsal cinsiyete dayalı iddet kadınları tüm yaşam döngüleri boyunca etkilemektedir ve buna bağlı olarak bu belgede bahsi geçen kadınlar kızları da kapsamaktadır. Bu iddet türü, muhtemelen kadınların ölümüne neden olan veyahut ölümle sonuçlanan eylemler veya ihmallere, ya da kadınlara fiziksel, cinsel, psikolojik ve ekonomik olarak zarar veren ya da acı çekmelerine neden olan eylemler, bu tür eylemler ile tehdit ve taciz etme, baskı kurma veyahut özgürlükten mahrum bırakma gibi pek çok farklı ekilde kendini gösterir. Kadınlara yönelik toplumsal cinsiyete dayalı iddet, kültürel, ekonomik, ideolojik, teknolojik, dini, sosyal ve çevresel faktörlerden etkilenir ve genellikle de kötüye gider..."

"19. Komite, kadınlara yönelik toplumsal cinsiyete dayalı iddetin, erkeklerin kadınlar üzerinde hak sahibi olması veya kadınlara göre daha ayrıcalıklı olması ideolojisinden, erkeklik ile ilgili sosyal normlar, erkek kontrolü ve gücünü uygulama, toplumsal cinsiyet rollerine bürünme veya kadınlar için kabul edilemez olarak görülen davranışları engelleme, bu davranışlardan vazgeçirme veya bunları cezalandırma ihtiyacından do du unu kabul eder. Bu faktörler, aynı zamanda, ço unlukla özel bir mesele sayılan kadınlara yönelik toplumsal cinsiyete dayalı iddetin açık ya da kapalı olarak sosyal kabulüne ve bu iddet türünün yaygın bir biçimde cezasız kalmasına katkı sa lamaktadır.

CEDAW gibi İstanbul Sözleşmesi'nin giri bölümünde de:

"Kadına karşı iddetin, kadınlarla erkekler arasında tarihten gelen e it olmayan güç

ili kilerinin bir tezahürü oldu unu ve bu e it olmayan güç ili kilerinin, erkeklerin kadınlara üstünlü üne, kadınlara kar ı ayrımcılık yapmalarına ve kadınların tam anlamıyla ilerlemelerinin engellenmesine yol açtı ı...

Kadına kar ı iddetin yapısal özelli inin toplumsal cinsiyete dayandı ını ve kadına kar ı iddetin, kadınların erkeklere nazaran daha ast bir konuma zorlandıkları en önemli sosyal mekanizmalardan biri oldu u" tespitleri yer almaktadır.

Türkiye'nin taraf oldu u uluslararası sözleşmeler kapsamında de erlendirme yapıldı ında, üphelinin bir kamu görevlisi olarak toplumsal cinsiyet mekanizmaları ile kadınlar aleyhine olu an ayrımcılı ı, e itsizli i yok etmeye yönelik katkıda bulunması gerekirken bu e itsizli i derinle tiren açıklamaları il toplumsal cinsiyet e itsizli ini derinle tirdi i, toplumsal cinsiyet temelli iddet uyguladı ı ve toplumsal cinsiyet temelli iddeti me rula tırarak yaygınla masına katkı sundu u anla ılmaktadır.

5. üphelinin ayrımcı söylem ve eylemi, Türkiye'nin taraf oldu u uluslararası sözleşmelerin yanı sıra, T.C. Anayasası'nın e itlikle ilgili 10. ve Türk Ceza Kanunu'nun birçok maddesini de çi nemi tir.

T.C. Anayasası'nın 10. maddesi kanunlar önünde herkesin e it oldu unu açıkça belirtmektedir: "*Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî dü ünçe, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde e ittir. Kadınlar ve erkekler e it haklara sahiptir. Devlet, bu e itli in ya ama geçmesini sa lamakla yükümlüdür. Hiçbir ki iye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz. Devlet organları ve idare makamları bütünü i lemlerinde kanun önünde e itlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.*" Bu maddede açıkça belirtildi i gibi "e itli in ya ama geçmesini sa lamak" devletin yükümlülü üdür.

TCK 216. Madde "Halkı kin ve dü manlı a tahrik veya a a ılama"

" (1) Halkın sosyal sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge bakımından farklı özelliklere sahip bir kesimini, di er bir kesimi aleyhine kin ve dü manlı a alenen tahrik eden kimse, bu nedenle kamu güvenli i açısından açık ve yakın bir tehlikenin ortaya çıkması halinde, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Halkın bir kesimini, sosyal sınıf, ırk, din, mezhep, cinsiyet veya bölge farklı ına dayanarak alenen a a ılayan ki i, altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır."

üphelinin sosyal medya paylaşımlarının TCK 216. Madde kapsamında de erlendirilmesi gerekti i kanaatindeyiz.

Konya Numune Hastanesi Ba hekim Yardımcısı olan üphelinin çalı anlarını e itlik ilkesini gözeterek idare etme görevi oldu u gibi, kamusal hizmetin yurtta ları cinsiyetine, cinsel yönelimine, dini ya da siyasal tercihlerine, ya am biçimine bakmaksızın e it ve nitelikli ekilde sunulmasından sorumludur. Kadınların ya am tarzına müdahale eden, toplumsal cinsiyet temelli iddeti te vik eden ve me rula tıran bu tavrın, çalı anlara ve tüm yurtta lara e it davranma yükümlülü ü olan biri tarafından ortaya konulması; i lenen suçları daha da a ırla tırmaktadır.

Bu cinsiyet ayrımcılığı, eylem ve söylem olarak, kadınlar ve toplumun geneli açısından yukarıda açıklandığı üzere eşitsizliği ve şiddeti artıran sonuçlar yaratmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti Devleti, kadına karşı ayrımcılığı yok etmek amaçlı uluslararası sözleşmelere taraf olduğu halde, ayrımcılık T.C. Anayasası'na ve T.C.K. ya aykırı olduğu halde, üheli topluma ve kendi altında çalışan görevlileri de cinsiyet ayrımcılığı yapmalarını telkin ederek görevi kötüye kullanımı ve TCK'nın 257. maddesini de ihlal etmiştir.

6. T.C. Anayasası, 10. Madde hükmü ile kadın erkek eşitliğinin her alanda sağlanması görevini devlete yüklemiştir. Ühelinin yukarıda alıntılanmış ifadeleri, sadece söylem değil; suç teşkil eden bir eyleme davet ve kışkırtmadır.

Türkiye Cumhuriyeti'nde halen yürürlükteki yasalarca suç oluşturulan bu cinsiyetçi ve ayrımcı söylemler, yargı tarafından sistematik olarak yaptırımsız bırakılmaktadır. Her türlü ayrımcılık ve cinsiyetçilik karşısında yaratılan bu cezasızlık hali hukuk sistemimiz ve bu ayrımcı uygulamaların hedefi olan kadınlar açısından kaygı vericidir.

Seçilmiş ya da atanmış kamu görevlilerince son zamanlarda sıkça işlenen bu suçlar cezasız bırakılmaktadır. Türkiye'de adeta, yürürlükteki yasalar yerine yetkili konumda olan kişilerin inanç ve siyasal görüşü ile biçimlenen "yasadışı" bir hukuk fiilen yürürlüktedir.

Üheliilerin derhal yargılanmasına başlanmalı ve kamudan gelen bu cinsiyet ayrımcılığı içeren ve ayrımcılığa teşvik eden eylemlere ve söylemlere son verilmesi sağlanmalıdır.

DELİLLER : Gazete haberleri ve her türlü delil

HUKUK SEBEPLER : AHS ve ek protokolleri, CEDAW, Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile Çi Şiddetin Önlenmesine Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi, Anayasa, 5237 Sayılı TCK, 5271 Sayılı CMK sair mevzuat

SONUÇ VE İSTEM : Özel hukuka/tazmin hukukuna dair ve sair her türlü talep ve ilgili ulusal ve uluslararası mercilere başvuru/dava hakkımızı saklı kalmak kaydıyla; yukarıda yer alan açıklamalar ve hukuksal nedenler uyarınca; gerekli soruşturma yürütülerek üheli hakkında KAMU DAVASI AÇILMASINA karar verilmesini talep ederiz.

Av. Linda Sevinç HOCAOĞULLARI
(e-imzalıdır)

Ekler:

1. Vekaletnameler
2. Şikayete konu paylaşımlara dair haber